

- roboty rozbiórkowo-porządkowe prowadzone dla uzyskania materiałów nadających się do dalszego użycia,
- roboty w zakresie budowy i rozbiórki obiektów tymczasowych na terenie budowy.

W wierszach od 2 do 7 należy z wiersza 1 wydzielić odpowiednio wartość sprzedaży robót budowlano-montażowych (w tym robót budowlanych o charakterze inwestycyjnym) według rodzajów obiektów budowlanych – na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.) – tj.:

1) budynki mieszkalne (wiersz 2) obejmujące:

- **budynki mieszkalne jednorodzinne**, tj.: samodzielne budynki, takie jak: pawilony, wille, domki wypoczynkowe, leśniczówki, domy mieszkalne w gospodarstwach rolnych, rezydencje wiejskie, domy letnie itp., a także domy bliźniacze lub szeregowe, w których każde mieszkanie ma swoje własne wejście z poziomu gruntu;
- **budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe**, tj.: budynki samodzielne, domy bliźniacze lub szeregowe o dwóch mieszkaniach oraz pozostałe budynki mieszkalne – o trzech i więcej mieszkaniach;
- **budynki zbiorowego zamieszkania**, tj.: domy mieszkalne dla ludzi starszych, studentów, dzieci i innych grup społecznych, np. domy opieki społecznej, hotele robotnicze, internaty i bursy szkolne, domy studenckie, domy dziecka, domy dla bezdomnych itp.; budynki mieszkalne na terenie koszar, zakładów karnych i poprawczych, aresztów śledczych; budynki rezydencji prezydenckich i biskupich;

2) budynki niemieszkalne (wiersz 3) obejmujące:

- **hotele i budynki zakwaterowania turystycznego**, tj.: budynki hoteli (hotele, motele, gospody, pensjonaty i podobne budynki oferujące zakwaterowanie, z restauracjami lub bez, a także samodzielne restauracje, bary i stołówki); budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe (schroniska młodzieżowe, schroniska górskie, domki kempingowe, domy wypoczynkowe oraz pozostałe budynki zakwaterowania turystycznego);
- **budynki biurowe**, tj.: budynki wykorzystywane jako miejsce pracy dla działalności biura, sekretariatu lub innych działalności o charakterze administracyjnym, np.: budynki banków, urzędów pocztowych, urzędów miejskich, gminnych, ministerstw itp. lokali administracyjnych; budynki centrów konferencyjnych i kongresów, sądów i parlamentów;
- **budynki handlowo – usługowe**, tj.: centra handlowe, domy towarowe, samodzielne sklepy i butiki, hale używane do targów, aukcji i wystaw, targowiska pod dachem, stacje paliw, stacje obsługi, apteki itp.;
- **budynki transportu i łączności**, tj.: budynki lotnisk, dworców kolejowych, autobusowych i terminali portowych, budynki stacji kolejek górskich i wyciągów krzesełkowych; budynki stacji nadawczych radia i telewizji, budynki central telefonicznych, centra telekomunikacyjne itp.; hangary lotnicze, budynki nastawni kolejowych, zajezdnie dla lokomotyw i wagonów, budki telefoniczne, budynki latarni morskich, budynki kontroli ruchu powietrznego; budynki garaży (garaże i zadaszone parkingi oraz budynki do przechowywania rowerów);
- **budynki przemysłowe i magazynowe**, tj.: budynki przeznaczone na produkcję, np. fabryki, wytwórnie filmowe, warsztaty, rzeźnie, browary, montownie itp.; zbiorniki, silosy i budynki magazynowe (zbiorniki na ciecze, zbiorniki na gazy, silosy na zboże, cement i inne towary sypkie, chłodnie i budynki składowe specjalizowane, powierzchnie magazynowe);
- **ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej**, tj.: kina, sale koncertowe, opery, teatry, sale kongresowe, domy kultury

i wielozadaniowe sale wykorzystywane głównie do celów rozrywkowych, kasyna, cyrki, teatry muzyczne, sale taneczne i dyskoteki, estrady itp.; budynki schronisk dla zwierząt, budynki ogrodów zoologicznych i botanicznych; budynki muzeów i bibliotek (muzea, galerie sztuki, biblioteki i centra informacyjne, budynki archiwów); budynki szkół i instytucji badawczych (budynki szkolnictwa podstawowego, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego, np. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie, licea ogólnokształcące, licea techniczne itp.); budynki szkół zawodowych lub kształcenia specjalistycznego, budynki szkół wyższych i placówki badawcze, laboratoria badawcze, specjalne szkoły dla dzieci niepełnosprawnych, ośrodki kształcenia ustawicznego, stacje meteorologiczne i hydrologiczne, budynki obserwatoriów; budynki szpitali i zakładów opieki medycznej (budynki instytucji świadczących usługi medyczne i chirurgiczne oraz pielęgnacyjne dla ludzi, sanatoria, szpitale długoterminowego leczenia, szpitale psychiatryczne, przychodnie, poradnie, żłobki, ośrodki pomocy społecznej dla matki i dziecka, szpitale kliniczne, szpitale więzienne i wojskowe, budynki przeznaczone do termoterapii, wodolecznictwa, rehabilitacji, stacje krwiodawstwa, laktaria, kliniki weterynaryjne itp.); budynki instytucji ochrony zdrowia świadczące usługi zakwaterowania, z opieką lekarską i pielęgnarską dla ludzi starszych, niepełnosprawnych itp.); budynki kultury fizycznej (budynki przeznaczone dla imprez sportowych w halach: boiska do koszykówki, korty tenisowe, kryte baseny, hale gimnastyczne, sztuczne lodowiska itp., wyposażone w stanowiska, tarasy – przeznaczone dla widzów oraz w prysznice, szatnie itp. dla uczestników); zadaszone trybuny do oglądania sportów na świeżym powietrzu;

– **pozostałe budynki niemieszkalne**, tj.: budynki gospodarstw rolnych i budynki magazynowe dla działalności rolniczej, np. obory, stajnie, budynki inwentarskie dla trzody chlewnej, owczarnie, stadniny koni, przemysłowe fermy drobiu, stodoły, pomieszczenia do przechowywania sprzętu, szopy rolnicze, spiżarnie, piwnice do przechowywania wina, kadzie na wino, szklarnie, silosy rolnicze itp.; budynki przeznaczone do sprawowania kultury religijnej i czynności religijnych (kościół, kaplice, cerkwie, meczety, synagogi itp., cmentarze i obiekty z nimi związane, domy pogrzebowe, krematoria); obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchome, archeologiczne dobra kultury (wszelkie obiekty budowlane bez względu na stan zachowania, ale niewykorzystywane do innych celów oraz nieruchome, archeologiczne dobra kultury); pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej niewymienione (zakłady karne i poprawcze, areszty śledcze, schroniska dla nieletnich, zabudowania koszarowe, obiekty miejskie użyteczności publicznej: wiaty autobusowe, toalety publiczne, łaźnie itp.)

3) infrastruktura transportu (wiersz 4) obejmująca: autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe, tj.: autostrady i drogi ekspresowe międzymiastowe, w tym skrzyżowania i węzły wraz z: instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, skarpami i nasypami, rowami, ścianami oporowymi, urządzeniami bezpieczeństwa ruchu, pasami jezdni przeznaczonymi do parkowania i barierami ochronnymi, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi; ulice i drogi pozostałe (drogi na obszarach miejskich i zamiejskich, w tym: skrzyżowania, węzły komunikacyjne i parkingi, np.: drogi, ulice, aleje, ronda, drogi gruntowe, drogi boczne, drogi dojazdowe, drogi wiejskie i leśne, ścieżki dla pieszych, ścieżki rowerowe, ścieżki do jazdy konnej, drogi i strefy dla pieszych) wraz z instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, nasypami, rowami, słupkami bezpieczeństwa, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi;

– **drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych**, tj.: drogi szynowe kolejowe, bocznicę, budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu kolejowego (stacje, stacje postojowe, stacje rozrządowe itp.), urządzenia i instalacje do sterowania ruchem kolejowym (teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe itp.); drogi

- szynowe na obszarach miejskich (metro, sieć miejska na wydzielonej trasie, tj. linie tramwajowe), drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych, budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu (stacje, stacje postojowe, zajezdnie itp.), urządzenia i instalacje do sterowania ruchem (teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe, bezpieczeństwa, przeciwpożarowe itp.);
- **drogi lotniskowe**, tj.: pasy startowe (w tym drogi startowe o nawierzchni sztucznej), pasy dróg kołowania (w tym drogi kołowania o nawierzchni sztucznej), nasypy, rowy odwadniające, instalacje sygnalizacji świetlnej, systemy oświetlenia nawigacyjnego oraz systemy awaryjnego zasilania, miejsca startu śmigłowców, place postoju samolotów;
 - **mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne**, tj.: mosty, wiadukty i estakady (mosty drogowe i kolejowe z wszelkiego rodzaju materiałów: metalowe, betonowe itp.; estakady, mosty ruchome, wiadukty, mosty na drogach wiejskich i leśnych, mosty dla pieszych, kładki, mostki, włączając konstrukcje dróg na tych obiektach wraz z instalacjami oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju); tunele i przejścia podziemne (budowle podziemne przeznaczone do ruchu drogowego, kolejowego i pieszego wraz z instalacjami oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju);
 - **budowle wodne**, tj.: porty, przystanie i kanały żeglowne (budowle portowe – morskie, rzeczne i na jeziorach: nabrzeża, doki, baseny portowe, falochrony, mola, tamy (groble) portowe, pomosty itp.; kanały żeglowne, budowle rzeczne i na jeziorach: śluzy, mosty i tunele kanałowe; nabrzeża, uregulowane brzegi rzek i dróg wodnych, porty wojskowe, stocznie); zapory wodne i podobne budowle do zatrzymywania wody dla wszelkich celów: produkcji energii w elektrowniach wodnych, irygacji, regulacji spławności, ochrony przeciwpowodziowej, groble, tamy, jazy, stopnie wodne i budowle zabezpieczające brzegi; budowle inżynierskie służące do nawadniania i kultywacji ziemi (kanały irygacyjne i inne budowle związane z dostarczaniem wody dla celów kultywacji ziemi, akwedukty, budowle służące drenażowi i otwarte rowy drenażowe);
- 4) **rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektrelektroenergetyczne (wiersz 5)** obejmujące:
- **rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe**, tj.: rurociągi przesyłowe do transportu ropy naftowej i gazu (rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne lub podwodne do transportu produktów naftowych i gazu, rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne lub podwodne do transportu produktów chemicznych i innych produktów, stacje pomp); rurociągi przesyłowe do transportu wody i ścieków (rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne i podwodne do transportu wody i ścieków, stacje pomp, stacje filtrów lub ujęć wody); linie telekomunikacyjne przesyłowe: nadziemne, podziemne lub podwodne; systemy przekaźnikowe, sieci radiowe, telewizyjne lub kablowe, stacje przekaźnikowe, radary, maszty, wieże i słupy telekomunikacyjne, infrastrukturę radiokomunikacyjną; linie elektroenergetyczne przesyłowe, nadziemne lub podziemne, stacje słupowe transformatorowe (bez transformatorów) i rozdzielcze;
 - **rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze**, tj.: rurociągi sieci rozdzielczej gazu naziemne i podziemne; rurociągi sieci wodociągowej rozdzielczej (rurociągi sieci rozdzielczej wody, rurociągi sieci rozdzielczej gorącej wody, pary i sprężonego powietrza, studnie, fontanny, hydranty, wieże ciśnień); rurociągi sieci kanalizacyjnej rozdzielczej i kolektory, oczyszczalnie wód i ścieków; linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne rozdzielcze (nadmienne lub podziemne) i instalacje pomocnicze (stacje i podstacje transformatorowe, słupy telegraficzne itp.), lokalne sieci telewizji kablowej i związane z nią anteny zbiorcze;
- 5) **kompleksowe budowle na terenach przemysłowych (wiersz 6)** zawierające kompleksowe obiekty budowlane przemysłowe (elektrownie, rafinerie itp.), które nie mają formy budynku i obejmują:
- budowle dla górnictwa i kopalnictwa, eksploatacji złóż węglowodorów, eksploatacji kamieniołomów, żwirowni itp. (np. stacje załadunkowe i wyładunkowe, wyciągi szybkie itp.), budowle wytwórni gipsu, cementowni, cegielni, wytwórni materiałów budowlanych ceramicznych itp.;
 - elektrownie wodne lub ciepłe wytwarzające energię elektryczną (np. elektrownie opalane węglem, elektrownie atomowe), elektrownie napędzane wiatrem, budowle zakładów do przetwarzania paliwa nuklearnego, spalarnie odpadów;
 - zakłady chemiczne, tj.: budowle, będące częścią zakładów chemicznych, petrochemii lub rafinerii naftowych, urządzenia końcowe dla węglowodorów, koksownie, gazownie;
 - zakłady przemysłu ciężkiego, gdzie indziej niesklasyfikowane, tj.: budowle będące częścią terenów zakładów przemysłu ciężkiego (wielkie piece, walcownie, odlewnie itp.);
- 6) **obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe (wiersz 7)** obejmujące:
- **budowle sportowe i rekreacyjne**, tj.: boiska i budowle sportowe (zagospodarowane tereny sportowe przeznaczone do uprawiania sportów na świeżym powietrzu, np. piłka nożna, baseball, rugby, sporty wodne, lekkoatletyka, wyścigi samochodowe, rowerowe lub konne); budowle sportowe i rekreacyjne pozostałe (wesołe miasteczka lub parki wypoczynkowe oraz inne obiekty na wolnym powietrzu, np.: trasy i szlaki narciarskie, wyciągi orczykowe, krzeselkowe i kabinowe – zainstalowane na stałe, skocznie, tory saneczkowe, bobslejowe, pola golfowe, lotniska sportowe, ośrodki jazdy konnej, przystanie jachtowe oraz wyposażenie plaż i bazy sportów wodnych, ogrody i parki publiczne, skwery, ogrody botaniczne i zoologiczne, schroniska dla zwierząt);
 - **obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane**, tj. obiekty inżynierii wojskowej, np. forty, blokhauzy, bunkry, strzelnice (poligony); wojskowe centra doświadczalne itp.; obiekty inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane, łącznie z terenami wyrzutni satelitarnych; porzucone obiekty byłych terenów przemysłowych lub miejskich, wysypiska śmieci i miejsca składowania odpadów.
- Dział 2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej wykonanej poza granicami kraju – według krajów**
1. **W rubryce 1** należy podać dane o wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi poza granicami kraju. Wartość tych robót należy wykazać według krajów (których nazwę wpisuje się **w rubryce 0**), w których realizowano budowle w roku sprawozdawczym. Zakres robót budowlano-montażowych wykonanych poza granicami kraju jest analogiczny do przedstawionego w opisie robót wykonywanych na terenie kraju zamieszczonym w objaśnieniach do **działu 1**.
2. **W rubryce 2** należy podać dane o przeciętnym zatrudnieniu przy realizacji robót budowlanych dotyczącym osób, z którymi jednostka zawarła umowę o pracę na okres zatrudnienia za granicą. Przeciętne zatrudnienie za rok należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (niezależnie od tego, przez ile miesięcy w roku zakład funkcjonował). Przeciętne zatrudnienie w miesiącu oblicza się na podstawie sumy dwóch stanów dziennych, tj. w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca, podzielonej przez dwa, po uprzednim przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnione.
- Wykazywane dane obejmują wyłącznie pracowników zatrudnionych poza granicami kraju pracodawcy polskiego.